

سخن سردبیر

تشکیل کمیته ی اخلاق

همانگونه که در بخشنامه ها تاکید شده است، یکی از مهم ترین زیر بناهای پژوهش در همه نظام های علمی استاندارد، رعایت اصول و قواعد اخلاق در پژوهش است و رعایت این استانداردها تمام مراحل انجام یک تحقیق از طراحی پژوهش در قالب یک پروپوزال تحقیقاتی، اجرای پژوهش در قالب هایی از جمله کارآزمایی های بالینی و تا انتشار نتایج تحقیق در قالب مقالات پژوهشی را در بر می گیرد. در این میان، رعایت استانداردهای اخلاقی، حداقل انتظاری است که موسسات علمی از جمله دانشگاهها و سازمانهای حمایت کننده از تحقیقات، از پژوهشگران می توانند داشته باشند چرا که، اعتبار علمی و حیثیت آکادمیک این موسسات به شدت به رعایت این هنجارهای اخلاقی وابسته است.

کشورها و موسسات علمی که از اعتبار بالایی برخوردارند با سرمایه گذاری چند لایه، تلاش می کنند تا میزان تخلفات پژوهشی را در محدوده تحت نظارت خود به حداقل رسانده و از این طریق از اعتبار علمی خویش محافظت کنند و در کنار این اقدام، از عواید یک « محیط پژوهشی منزه و پیراسته » برخوردار باشند. اطمینان داریم رعایت استانداردهای اخلاق در پژوهش گرانبها ترین سرمایه نمادین هر موسسه ی علمی و دانشگاهی خواهد بود که از طریق جلب اعتماد پژوهشگران موجب رشد شاخص های علمی آن موسسه از جمله تعداد ارجاعات به مقالات منتشر شده توسط پژوهشگران وابسته و نیز جذب سرمایه های انسانی و اقتصادی خواهد شد.

این در حالی است که، پژوهش های مرتبط با روان شناسی در دانشگاههای مهم ایران (فارغ از دولتی یا غیر دولتی بودن آنها) بدون نظارت و تصویب کمیته ی اخلاق انجام می شود! این موضوع به علت نگاه ناشایست تعلق رشته ی روان شناسی به علوم انسانی یا علوم کذا از یک طرف و عدم تربیت بالینی تصمیم گیران و مدعیان این رشته و حتی سرسری گرفتن التزام به رعایت کدهای اخلاقی است. با تاکید بر اینکه تضمین کننده رعایت این اصول، تقوا، احساس مسوولیت و تعهد اخلاقی پژوهشگران است، به عنوان یک روان شناس، فارغ از نگاههای واقعیت گریز و جناحی و حتی فصلی، ضمن اعلام خطر، همه ی همکاران روان شناس و مشاور و شوراهای پژوهشی و آموزشی مرتبط با پژوهش های روان شناسی و مشاوره را به تشکیل کمیته ی اخلاق فرا می خوانم.

دکتر فرح لطفی کاشانی

تابستان ۱۳۹۶